

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ**

Πληροφορίες: Αρβανίτη Έλενα

Δ/νση: Ευαγγελιστρίας 2,

Αθήνα

Τ.Κ 105 63

Τηλ.: 2131361033- 2131361084

Email: egram.prostasiazwn@ypes.gr

Αθήνα, 11 Αυγούστου 2025

Αριθ. Πρωτ.: 44059

ΠΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΘΕΜΑ: «Εφαρμογή της διάταξης περ. β της παρ. 1 του άρθρου 24 του Ν.4830/2021 για την απαγόρευση της εγκατάλειψης των νεογέννητων ζώων συντροφιάς- Προσδιορισμός μεθόδων εκτίμησης ηλικιακής κλίμακας νεογέννητων σκύλων και γατών».

ΣΧΕΤΙΚΑ:

- A. Η από 21.05.2025 Απάντηση του εργαστηρίου Ανατομικής Ιστολογίας και Εμβρυολογίας του Τμήματος Κτηνιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.
- B. Το υπ. αριθ. 24016/05.05.2025 έγγραφο της υπηρεσίας μας προς το Τμήμα Κτηνιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Η Ειδική Γραμματεία έχει γίνει αποδέκτης πολλών ερωτημάτων, που ανακύπτουν, όταν το προσωπικό των αρμοδίων Υπηρεσιών επιλαμβάνεται υποθέσεων που αφορούν στην εφαρμογή της διάταξης της περ. (β) της παρ. 1 του άρθρου 24 του Ν. 4830/2021 περί απαγόρευσης της εγκατάλειψης νεογέννητων ζώων συντροφιάς και συγκεκριμένα σε ό,τι αφορά στην εκτίμηση της «ηλικιακής κλίμακας» και τον προσδιορισμό της έννοιας του «νεογέννητου» ζώου συντροφιάς.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 24 παρ.1 περ. (β), άρθρου 34 παρ. 2 και 35 παρ. 1 στοιχείο με α/α 44 του πίνακα προκύπτει ότι η εγκατάλειψη **νεογέννητου** ζώου συντροφιάς αποτελεί αφενός μεν έγκλημα διωκόμενο σε βαθμό κακουργήματος με επαπειλούμενη ποινή κάθειρξης μέχρι δέκα (10) έτη και χρηματική ποινή, αφετέρου δε διοικητική παράβαση για την οποία προβλέπεται διοικητική κύρωση του προστίμου ύψους 30.000 έως 50.000 ευρώ για κάθε ζώο και για

κάθε περιστατικό. Συναφώς σημειώνεται ότι για την πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης του συγκεκριμένου εγκλήματος απαιτείται να συντρέχει η ηλικιακή προϋπόθεση, ήτοι το εγκαταλειφθέν ζώο να είναι **νεογέννητο**. Ωστόσο, ο ειδικός προς τούτο νόμος (ν.4830/2021), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, δεν αποσαφηνίζει την έννοια του νεογέννητου (σκύλου, γάτας) και την ηλικιακή κλίμακα του εν λόγω ζώου.

Κατόπιν αυτών και επειδή οι εγκαταλείψεις νεογέννητων αφορούν κυρίως σε μη σημασμένα ζώα συντροφιάς, που δεν έχουν καταχωρημένα γεγονότα ζωής στο Υπομητρώο Καταγραφής και Παρακολούθησης Ζώων Συντροφιάς του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς (Ε.Μ.Ζ.Σ.), ανακύπτουν δυσχέρειες και ασάφειες στην εφαρμογή της εν θέματι διάταξης. Ειδικότερα, το προσωπικό των αρμοδίων Φορέων Ελέγχου της παρ. 6 του άρθρου 3, εναρμονίζοντας τις ενέργειές του, ιδίως, με τις αρχές της νομιμότητας, της διαφάνειας και της αντικειμενικότητας, τόσο κατά τη διερεύνηση κάθε σχετικής υπόθεσης στο πλαίσιο της ποινικής προδικασίας όσο και κατά τη διαδικασία βεβαίωσης της σχετικής διοικητικής παράβασης οφείλει, μεταξύ άλλων, να διερευνά και να διαπιστώνει, κατά τρόπο σύννομο, εάν το ζώο που εγκαταλείφθηκε είναι πράγματι νεογέννητο. Η διαπίστωση αυτή, κατά τρόπο αδιαφιλονίκητο και σύννομο, συναρτάται στενά με την πληρότητα του υλικού που υποβάλλεται στις αρμόδιες Εισαγγελικές Αρχές και την περαιτέρω διευκόλυνση της ποινικής διαδικασίας, καθώς και με τη διασφάλιση της νομιμότητας, ορθότητας και αρτιότητας των, διοικητικού χαρακτήρα, ενεργειών.

Για την εξεύρεση σύννομου και επιστημονικά αποδεκτού τρόπου πρακτικής αντιμετώπισης, του προαναφερόμενου ζητήματος, η Ειδική Γραμματεία με το (β) σχετικό έγγραφό της, απευθύνθηκε στην Κτηνιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας για τη συμβολή της στον προσδιορισμό, επί τη βάσει δεδομένων της Κτηνιατρικής Επιστήμης, της έννοιας «νεογέννητο», της ηλικιακής κλίμακα των νεογέννητων ζώων (σκύλων, γάτων) και των ανατομικών στοιχείων για την εκτίμηση της ηλικίας.

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, με το (α) σχετικό έγγραφό του, απάντησε ως προς τις μεθόδους εκτίμησης της ηλικίας και παρέθεσε δύο (2) μεθόδους, ως εξής:

- «μία κλασσική μέθοδος εκτίμησης της ηλικίας των σαρκοφάγων είναι η εξέταση των δοντιών και ο χρόνος ανατολής των νεογιλών και μονίμων δοντιών» και
- «μια άλλη κλασσική μέθοδος εκτίμησης της ηλικίας είναι ο χρόνος σύγκλεισης του συζευκτικού χόνδρου (*growth plate*) των διαφόρων οστών του σκελετού των ζώων. Στα νεογέννητα ζώα δεν έχει επέλθει σύγκλειση, και αυτό μπορεί να εκτιμηθεί με μια ακτινογραφία του οστού».

Επίσης, στο εν λόγω έγγραφο επισημαίνεται ότι η διαδικασία εκτίμησης της ηλικίας ενός ζώου συντροφιάς εμπεριέχει επισφάλειες και σε «κάθε δύσκολη περίπτωση θα πρέπει να πραγματοποιείται μια συνδυαστική επεξεργασία των σχετικών δεδομένων που υπάρχουν κάθε φορά στην διάθεση του εμπειρογνώμονα», ενίοτε και με σχετική ακτινογραφία.

Από το περιεχόμενο του ως άνω εγγράφου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας συνάγεται ότι η μακροσκοπική παρατήρηση του Ανακριτικού Υπαλλήλου ή Ελεγκτικού Οργάνου και οι συνακόλουθες διαπιστώσεις τους, που καταγράφονται σε αντίστοιχη Έκθεση ποινικού χαρακτήρα, όπως η Έκθεση Αυτοψίας ή άλλο έγγραφο διοικητικής φύσεως, όπως η Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης, σύμφωνα με την, κατά περίπτωση, ισχύουσα νομοθεσία, αν και είναι άκρως απαραίτητες, δεν επαρκούν για τον ακριβή προσδιορισμό της ηλικίας ενός ζώου συντροφιάς και τον χαρακτηρισμό αυτού ως νεογέννητου.

Η διάγνωση, κατά τρόπο επιστημονικά αποδεκτό και αξιόπιστο, για το αν ζώο που εγκαταλείφθηκε ανήκει στην ηλικιακή ομάδα του νεογέννητου, γίνεται από αρμόδιο κτηνίατρο.

Ενόψει όλων προεκτεθέντων, φρονούμε ότι στο πλαίσιο διενεργούμενης αυτεπάγγελτης Προανάκρισης για εγκατάλειψη ζώου ή ζώων συντροφιάς *φερομένου/ων ως νεογέννητου/ων, η διάγνωση - προσδιορισμός της ηλικίας του/των, γίνεται από αρμόδιο κτηνίατρο, ο οποίος συντάσσει σχετική Έκθεση.* Προς τούτο, η Προανακριτική Αρχή που επελήφθη και διενεργεί την προανάκριση διορίζει, με έγγραφη Παραγγελία της και κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης και έγκρισης του αρμόδιου Εισαγγελέα, αρμόδιο Κτηνίατρο ως Πραγματογνώμονα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (άρθρα 183 κ.ε. Κ.Π.Δ.) και του ν. 4831/2021 και ενεργεί σύμφωνα με τις οδηγίες του.-

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΧΡΥΣΑΚΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
(Με την παράκληση να διαβιβαστεί στις εισαγγελικές και δικαστικές αρχές της χώρας)
2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΖΩΩΝ
koinast@astynomia.gr
3. ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗΣ : dla@hcg.gr
4. ΔΙΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΓΟΡΑΣ (ΔΙΜΕΑ) : 1520@mindev.gov.gr
5. ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ, E-mail: info@aead.gr, grammateia@aead.gr
6. ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ : gl@synigoros.gr
7. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ:
diaxeirisidason@prv.ypeka.gr
8. Δήμους της Χώρας
α. Γραφείο Δημάρχου
β. Οργανική Μονάδα αρμόδια για τη διαχείριση των Ζώων Συντροφιάς
γ. Δημοτική Αστυνομία

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Περιφέρειες της Χώρας
Γεν. Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
Δ/νσεις Κτηνιατρικής
2. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΚΕΔΕ) Ακαδημίας 65 & Γενναδίου 8 ΤΚ 10678 Αθήνα e-mail: info@kede.gr

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Υπουργού
2. Γρ. Υφυπουργού κ. Σπανάκη